بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان

هەرێمی کوردستانی عێراق
سەرۆکایەتی هەرێم
سەرۆك

بەناوی گەلەوە
بڕیار
ژمارە (١٩) ساڵی ٢٠١٢

بە پێی ئەو دەسەڵاتەی لە بڕگەی (١) ی ماددەی (١٠) ی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان – عێراق ی ژمارە (١) ی ساڵی ٢٠٠٥ ی هەموارکراو پێمان دراوەو، بە پاڵپشتی ئەو یاساکارییەی پەرلەمانی کوردستان – عێراق کردویەتی لە دانیشتنی ژمارە (٣٧) لە ٢٤/ ٦/٢٠١٢ بریارماندا بە دەرکردنی:

یاسای ژمارە (٨)ی ساڵی٢٠١٢
یاسای بودجەی هەرێمی کوردستان ـ عێراق
بۆ ساڵی دارایی ٢٠١٢

بەشی یەکەم
داهاتەکان

ماددەی یەکەم:

داهاتەکانی بودجەی ساڵی دارایی ٢٠١٢ی هەرێمی کوردستان-عێراق بە بڕی (١٣,٢٠٠,٩٥٠) سێزدە تریلیۆن و دووسەد ملیار و نۆسەدو پەنجا ملیۆن دینار دەخەملێنرێت و بە گوێرەی ئەمەی لە خوارەوەدا روون کراوەتەوە:

یەکەم: بەشی هەرێم بەگوێرەی یاسای بودجەی گشتی ئیتیحادی کۆماری عێراق بۆ ساڵی دارایی ٢٠١٢ کە پترۆ دۆلاریشی لەگەڵدایە (١٢,٦٠٤,٩٥٠) دوانزە تریلیۆن و شەش سەد و چوار ملیار و نۆسەد و پەنجا ملیۆن دینار.

دووەم: داهاتی گشتی خەملێنراو کە داهاتی ساڵی ٢٠١٢ و بەشیك لە دەروازە سنووریەکانیشی لەگەڵدایە (٤٧٦) چوارسەد و حەفتا و شەش ملیار دینارە.

سێیەم: ئەوەی لە دەرهێنان و بەکارهێنانی ناوخۆ (نەوت و گاز) و (پــترۆدۆلار)ەوە دێ (١٢٠) سەد و بیست ملیار دینارە.

بەشی دووەم
(خەرجییەکان و کورتهێنان)

ماددەی دووەم:

یەکەم: بۆ خەرجییەکانی ساڵی دارایی ٢٠١٢ گوژمەیەك کە بڕەکەی (١٥,٢٤٥,٧٩٧) پــازدە هەزار و دووسەد و چل و پێنج ملیار و حەوت سـەد و نـەوەد و حـەوت ملیـۆن دینـار دادەنرێت و بەم شێوەیەی خوارەوە دابەش دەکرێت:

١ـ گوژمەیەك بە بڕی (١٠,٧٤٥,٧٩٧) دە هەزار و حەوت سەد و چل و پێنج ملیار و حەوت سەد و نەوەد و حەوت ملیۆن دینار بۆ خەرجییەکانی بەکاربردن و بـەم شـێوەیەی خـوارەوە دابەش دەکرێت:

أ- گوژمەیەك بە بڕی (١٠,٦٢٤,٥١٨) دە هەزار و شەش سەد و بیست و چوار ملیار و پێــنج سەد و هەژدە ملیۆن دینار بۆ خەرجییەکانی بەکاربردن بۆ حکومەتی هەرێمی کوردستان.

ب- گوژمەیەك بە بڕی (٦٨,٢٨٠) شەست و هەشت ملیار و دووسەد و هەشتا ملیۆن دینار بۆ خەرجییەکانی پەرلەمانی کوردستان.

جـ- گوژمەیەك بە بڕی (٥٢,٩٩٩) پەنجا و دوو ملیار و نۆسەد و نەوەد و نۆ ملیۆن دینار بۆ خەرجییەکانی ئەنجوومەنی دادوەریی.

٢ـ گوژمەیەك بە بڕی (٤,٥٠٠,٠٠٠) چوار تریلیۆن و پێنج سەد ملیار دینار بۆ خەرجییەکانی وەبەرهێنان و بەم جۆرە دابەش دەکرێت:

أ- گوژمەیەك بە بڕی (٣,٦٧٨,٤٣٧) سێ تریلیۆن و شەش سەد و حەفتاو هەشت ملیار و چوار سەد و سی و حەوت ملیۆن دینار بۆ خەرجییەکانی پرۆژەکانی وەبەرهێنان.

ب- گوژمەیەك بە بڕی (٨٢١,٥٦٣) هەشت سەد و بیست و یەك ملیار و پێنج سەد و شەست و سێ ملیۆن دینار بۆ ئاوەدانکردنەوە و گەشەپێدانی پرۆژەکانی هەرێم و پارێزگاکان و ، دەبێ پارێزگــار بەرنامــەی ئاوەدانکردنــەوەی پارێزگاکــەی و قــەزا و ناحیــەکانی کــە لەلایــەن ئەنجوومەنی پارێزگاوە پەسەند کراوە پێشکەش بـە وەزارەتـی پلانـدانان بکـات بۆئـەوەی لێکۆڵینەوە لە بارەیەوە بکرێ و پەسەند بکرێ و ، دەبێ ڕەچاوی ئەو ناوچانە بکـرێن کـە زیاتر زەرەرمەند بوون لـەناو پارێزگاکـەدا و ، هـەروەها ژمـارەی دانیـشتوانیش ، لـەناو ئەمەشدا بڕی (٤٢,٤٠٠) چل و دوو ملیار و چوارسەد ملیۆن دیناری پترۆدۆلار هەیە.

دووەم: کورتهێنانی نەخشە بۆ کێشراو کە بەبڕی (٢,٠٤٤,٨٤٧) دوو هەزار و چل و چوار ملیار و هەشت سەد و چل و حەوت ملیۆن دینار دەخەملێنرێت و ئەم کورتهێنانە بەو گوژمەیە دادەپۆشرێ کە بۆ وەزارەتی پێشمەرگە دیاریکراوە لە بودجەی بەکاربردنی ئیتیحادی بۆ پاسەوانانی هەرێم لەناو تەرخانکراوی وەزارەتی بەرگری عێراقی ئیتیحادیدا بە گـوێرەی بودجەی ئیتیحادی بۆ ساڵەکانی دارایی (٢٠٠٧ تـا ٢٠١٢).

ماددەی سێیەم:

یەکەم: ڕێژەی ٢٠٪ لە بودجەی بەکاربردن لە هەر سێ سەرۆکایەتییەکە کەم دەکرێتەوە، جگە لە قەرەبووی فەرمانبەران:

١ـ سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان.

٢ـ پەرلەمانی کوردستان.

٣ـ ئەنجومەنی دادوەریی.

دووەم: ئەو بڕانەی کە بەگوێرەی بڕگەی (یەکەم)ی ئەم ماددەیە دێنەبڕین بۆ هەر دوو وەزارەتـی تەندروستی وشارەوانی وگەشـتووگوزار تـەرخان دەکرێـت بـۆ جێبـەجێ کردنـی پـڕۆژەی خزمەتگوزاریی و پاڵپشتکردنی وەرزش بەگوێرەی پسپۆڕیی هەر یەکێکیان و دەبێ ڕەچاوی ڕێژەی دانیشتووانی پارێزگاکان بکرێت.

سێیەم: کەمکردنەوەی ڕێژەی (١٥٪) لە بودجەی بەکاربردنی ئەنجومـەنی وەزیـران، جگـە لـە قەرەبووی فەرمانبەران و کۆمەك و سوودەکۆمەڵایەتییەکان، دوای ئەوەی کە ئەو بـڕەی لێ جیادەکرێتەوە کە بۆ سندووقی پڕۆژەی پەرەپێدان و گەشەپێدانی توانا مرۆییەکان و شارەوانی عەینکاوە تەرخان کراوە.

چوارەم: کەمکردنەوەی ڕێژەی (١٥٪) لە بودجەی بەکاربردنی وەزارەتەکان و ئەو فەرمانگانەی بە وەزارەتێکەوە نەبستراونەتەوە، جگە لە قەرەبووی فەرمانبەران و کۆمەك و سـوودە کۆمەڵایەتییەکان.

ماددەی چوارەم:

حکومەتی هەرێمی کوردستان پابەند دەبێت بەو گوژمەی کە بـڕی (١٢٠) سەدوبیـست ملیـار دینارە بۆ هەڵمەتی دروست کردنی قوتابخانەکان.

ماددەی پێنجەم:

گوژمەیەك كە بڕەكەی (١٠٠) سەد ملیار دینارە تەرخان دەكرێت بۆ پاڵپشتیكردنی پڕۆژەكانی خزمەتگوزاریی لە قەزاو ناحییە و گوندە زیان بەركەوتووەكانی سەر سنوورەكان ئەوانەی پێشتر راگوێزرابوونەوە، بەو مەرجەی ئەو گوژمەیە بخرێتە سەر بودجەی پەرەپێدانی پارێزگاكان بەپێی رێژەی دانیشتووان و بەهەماهەنگی لەگەڵ وەزارەتی پلاندانان.

ماددەی شەشەم:

یەكەم: فەرمانبەرانی پلە (نۆ و دە) ئەوانەی تەنیا مووچەی ئیسمی و دەرماڵەی هاوسەریی و شەهادەی خوێندن وەردەگرن بەخشینێكیان پێ دەدرێت بە بڕی (٤٨٠,٠٠٠) چوارسەد و هەشتا هەزار دینار و بە دووجار پێیان دەدرێت لەماوەی ساڵی دارایی ٢٠١٢ دا.

دووەم: خانەنشینكراوەكان ئەوانەی كە مووچەی مانگانەی خانەنیشینیان بڕی (٤٠٠,٠٠٠) چوار سەد هەزار دینارو كەمتر بەخشینێكیان پێ دەدرێت بەبڕی (٦٠٠,٠٠٠) شەش سەد هەزار دینار و بەدوو جار پێیان دەدرێت لە ماوەی ساڵی دارایی ٢٠١٢ دا.

ماددەی حەوتەم:

یەكەم: مینحەی هاوسەری و منداڵ بۆ وەرەسەی شەهیدان سەرف دەكرێ.

دووەم: زیادكردنی مووچەی خانەنشینی وەرەسەی شەهیدی هاوولاّتی لە (١٨٠,٠٠٠) سەد و هەشتا هەزار دینارەوە بۆ (٢٥٠,٠٠٠) دوو سەدو پەنجا هەزار دینار.

ماددەی هەشتەم:

بۆ جێبەجێ كردنی حوكمەكانی یاسای ژمارە (٤) ساڵی ٢٠١١ یاسای ئەنجومەنی ئاسایشی هەرێمی كوردستان ـ عێراق گوژمەیەك بەبڕی (٣١٨,١٥٠) سێ سەد و هەژدە ملیار و سەدو پەنجا ملیۆن دینار دیاری دەكرێ بۆ بودجەی ئەنجومەنەكە بەمەرجێك ئەو تەرخانكردنە دیاریكراوە نەبێتە مایەی كەمكردنەوەی قەرەبووی فەرمانبەران و كۆمەك و سوودە كۆمەڵایەتییەكان و پڕۆژەكانی باقی پێكهاتەو دامودەزگاكانی حكومەتی هەرێم.

ماددەی نۆیەم:

وەزارەتی دارایی و ئابووری هەرێمی كوردستان ـ عێراق تەمویلی حساباتی وەزارەتەكان و ئیدارەكان دەكات بەپێی سەرچاوە داراییە بەدەست هاتووەكان.

ماددەی دەیەم:

یەکەم: هەموو داهاتی فەرمانگەکان ئەوانەی کە تەمویلی مەرکەزی گشتی تۆمار دەکرێ و لەناو بودجەکانی پێداچوونەوەدا دیاری دەکرێن.

دووەم: بەدەر لە حوکمی برگەی (یەکەم)ی سەرەوە لەسەر وەزیری دارایی و ئابوورییە کە:

١ـ بڕی داهاتەکانی مانگانە کە وەزارەتی تەندروستی بە دەستیان دەهێنێ لە سەرجەم فەرمانگەکانیدا، بیخاتە سەر بودجەی ئەم وەزارەتە بە مەبەستی کڕینی داوو دەرمان و فریاکەوتنی خەرجییەکانی چاککردنەوە بە هەموو جۆرەکانیەوە و بە پێی داواکاری وەزارەت خۆی کە دەبێ خشتەی داهاتە بەدەست هاتووە فیعلیەکان بە داواکەوە پێوە گرێدرابێت.

٢ـ بڕی داهاتەکانی مانگانە کە وەزارەتی کارەبا بە دەستیان دەهێنێ بە هەموو فەرمانگەکانیەوە ، بیخاتە سەر بودجەی ئەم وەزارەتە بە مەبەستی پاراستن و چاککردنەوەی تۆڕەکانی کارەبا و ، بەگوێرەی داواکاری وەزارەت کە دەبێ خشتەی داهاتە بەدەست هاتووەکانی پێوە گرێدرابێت.

ماددەی یازدەم:

بڕی ئەو بەخشینانەی کە دەدرێن بە وەزارەتەکان و بەو فەرمانگانەی کە بە وەزارەتەوە گرێنەدراون لەدوای پەسەندکردنی لەلایەن وەزیری دارایی و ئابوورییەوە وەکو داهاتی کۆتایی گەنجینە تۆمار دەکرێن ، بەو مەرجەی کە وەزیر تەرخانی بکات لەناو متمانەکانی (اعتمادات)ی وزارەتەکەدا یان ئەو لایەنەی کە بە وەزارەتەوە گرێنەدراوە ، تا بۆ ئەو مەبەستە سەرف بکرێ کە بۆی بەخشراوە.

ماددەی دوازدەم:

حکومەتی هەرێمی کوردستان پابەند دەبێت بەو تەرخانکردنەی بەبڕی (١٢٠) سەد و بیست ملیار دینار کراوە بۆ درێژەدان بە جێبەجێ کردنی پڕۆژەی پەرەپێدانی توانا مرۆییەکانی کوردستان بە مەبەستی ئامادەکردنی کادیری پسپۆڕ لە بوارە جیاجیاکاندا کە هەرێم پێویستی پێیان هەیە، ئەویش لەرێی زەماڵە و نێردە و توێژینەوە و خولی مەشقکردن لە ژێر سەرپەرشتی دەستەیەکی باڵا کە بەسەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران و جێگرەکەی و هەریەك لە وەزیرانی (پەروەردە و خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی و پلاندانان) پێك دەهێنرێت و بەگوێرەی ئەو پەیڕەوەی کەلەلایەن ئەنجومەنی وەزیرانەوە پەسەند کراوە.

ماددەی سێزدەم:

یەکەم: گوژمەیەك بەبڕی (١٨٥) سەد و هەشتا و پێنج ملیار دینار تەرخان دەکرێ بۆ پشتگیری حیزبەکان، و سەرفکردن لەم تەرخانکراوە بەرێکاریی کاتی دەبێ لە لایەن ئەنجومەنی وەزیرانەوە بەپێی پێوەرێکی دادگەریانە، کە دەبێ ئەو بڕە سولفانەی کە لەلایەن حیزبەکانەوە وەرگیراون لەساڵی ٢٠١١ دا تەسویەبکرێن لەوانەی کە لەساڵی ٢٠١٢دا وەریان دەگرن تا ئەو کاتەی یاسای پشتگیریی دارایی حیزبەکان دەردەچێت، کە لە خولی دانیشتنەکانی داهاتوودا دەبێ بێتە دەرچوون.

دووەم: گوژمەیەك بەبڕی (١٥) پانزە هەزار ملیار دینار تەرخان بکرێ بۆ رێکخراوە ناحکومییەکان بەگوێرەی یاسای رێکخراوە ناحکومییەکان ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠١١.

ماددەی چواردەم:

وەزارەتی دارایی و ئابووریی پابەند دەبێت بە بەردەوامبوون لەدابینکردنی قەرزی عەقار بۆ هاوولاتیان بەگوێرەی ئەو پرنسیپ و رێنماییانەی کە رەچاودەکرێت و بەم شێوەی خوارەوە:

یەکەم: بڕی (٢٠) بیست ملیۆن دینار بۆ سەنتەری شارەکان و قەزا و ناحییەکان.

دووەم: بڕی (٢٥) بیست و پێنج ملیۆن دینار بۆ لادێ نشینەکان.

ماددەی پانزدەم:

یەکەم: دابینکردنی سلفەی هاوسەرگیری بۆ هاوولاتیان بەبڕی (٥) پێنج ملیۆن دینار.

دووەم: بڕی ئەو سلفەیەی هاوسەرگیریی کە دەدرێ بە منداڵی شەهیدان و ئەنفالکراوەکان دەبێتە بەخشین و ناگەڕێندرێتەوە.

بەشی سێیەم

(دەسەڵات پێدانەکان- الصلاحيات)

ماددەی شازدەم:

یەکەم: سەرفکردن لە متمانەکانی (اعتمادات) حساباتی سەرەکی (بەخشینەکان ، کۆمەکەکان، خەرجییەکانی سەرمایەداری) لەناو بودجەی هەرێمی کوردستان-عێراق لەلایەن وەزارەتی دارایی و ئابووریەوە دەبێت.

دووەم: ئەنجومەنی وەزیران دەتوانێ دەسەڵاتی سەرفکردنی راستەوخۆ بدات بە وەزیرەکان و سەرۆکی لایەنەکانی گرێنەدراو بە وەزارەتەوە و، وەکیلی وەزارەتەکان و بەڕێوەبەرە گشتییەکان و سەرۆکی یەکە ئیدارییەکان لەبەر رۆشنایی تەرخانە متمانە پێکراوەکان (التخصیصات المعتمده) لەناو بودجەی ساڵانەیاندا، و ئەمەش بە بڕیارێکی ئەنجوومەن دەبێ کە بۆ ئەم مەبەستە دەرچووبێ و ئەنجوومەنیش دەتوانێ چاو بەو دەسەڵات بەخشینەدا بخشێنێتەوە بەپێی بەرژەوەندی گشتی و پرەنسیپی لامەرکەزی پیادە بکا.

ماددەی حەڤدەم:

یەکەم: سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان بۆی هەیە کە موناقەلە لەناو متمانەکانی تایبەت بە پەرلەماندا بکات.

دووەم: سەرۆکی ئەنجوومەنی دادوەریی لە هەرێمدا بۆی هەیە کە موناقەلە لەناو متمانەکانی تایبەت بە ئەنجوومەنی دادوەریدا بکات.

سێیەم: وەزیری پلاندانان بۆی هەیە بە پشت بەستن بە داوای وەزارەتێکی دیاریکراو کە موناقەلەی پێویست لە پرۆژەکانی وەبەرهێناندا بکات لەناو بودجەی وەبەرهێنانی هەمان وەزارەتدا و ، لە سنووری یەك پارێزگا یان قەزادا و لەناو بودجەی پەسەندکراو دا.

چوارەم: وەزیری دارایی و ئابووری بۆی هەیە و بە هەماهەنگی لەگەڵ وەزارەتی پلاندانان و وەزارەتی مەعنی ، موناقەلەی پێویست بۆ پرۆژەکانی وەبەرهێنان بکات لەنێوان وەزارەتەکاندا و لە چوارچێوەی یەك پارێزگا یان قەزادا و لەناو بودجەی پەسەندکراودا.

ماددەی هەژدەم:

یەکەم: وەزیری دارایی و ئابووری دەسەڵاتی هەیە موناقەلە لە نێوان متمانەکانی (اعتمادات)ی یەك دەروو (باب)دا بکات جگە لە بەشی مووچە نەبێ کە دەکرێ بۆی بگوازرێتەوە بەڵام نابێ لێی بگوازرێتەوە.

دووەم: وەزیری دارایی و ئابووری بۆی هەیە موناقەلە لەنێوان متمانەکانی (اعتمادات) دەرووەکانی بودجە (أبواب المیزانیە)دا بکات بەمەبەستی دابینکردنی تواناکانی سەرفکردن بۆ ئەو ئیدارانەی کە بڕیاری جیاکردنەوەیان دەدرێ لە وەزارەتێك و دەبەسترێنەوە بە وەزارەتێکی ترەوە ، و وەزیری پەیوەندیدار بۆی هەیە موناقەلە لەناو یەك بەش و یەکەیەکی سەرفکردندا بکات.

سێیەم: نابێ هیچ جۆرە موناقەلەیەك ئەنجام بدرێ لە بوارەکانی (ئاوەدانکردنەوە و پەرەپێدانی پرۆژەکانی هەرێم و پارێزگاکان) لەنێوان پارێزگاکاندا.

چوارەم: نابێ موناقەلە ئەنجام بدرێ لە خەرجی پرۆژە سەرمایەدارییەکان (بودجەی وەبەرهێنان)ەوە بۆ خەرجییەکانی بەکاربردن (بودجەی جاری).

پێنجەم: ئەو متمانانەی پەسەند دەکرێن لەم یاسایەدا بەکار دەهێنرێن تا ٣١/کانوونی یەکەمی ساڵی دارایی ٢٠١٢ و ئەو داهاتانەی بەدەست دەهێنرێن تا ٢٠١١/١٢/٣١ تۆمار دەکرێن ، بەڵام داهاتە وەرگیراوەکان دوای کۆتایی ساڵی دارایی ٢٠١٢ وەکو داهات بۆ بودجەی گشتی ساڵی دارایی ٢٠١٣ تۆمار دەکرێن.

ماددەی نۆزدەم:

یەکەم: وەزیری پەیوەندیدار دەسەڵاتی سەرفکردنی بڕێکی هەیە کە لە (٣٥٠) سێسەد و پەنجا ملیۆن دینار تێپەڕ نەکات بۆ هەر بارێك ، و بۆی هەیە دەسەڵات بدات بە سەرۆکی فەرمانگەکانی سەر بە وەزارەتەکەی بە سەرفکردنی بڕێك کە لە (٢٥٠) دووسەد و پەنجا ملیۆن دینا تێپەڕ نەکات.

دووەم: سەرۆکی دەستەکانی کە گرێنەدراون بە وەزارەتێکەوە دەسەڵاتی سەرفکردنی بڕێکی هەیە کە لە (٣٠٠) سێسەد ملیۆن دینار تێپەڕ نەکات بۆ هەر بارێك.

سێیەم: لە (یەکەم) و (دووەم) دا دەبێ ڕەچاوی ئەمەی خوارەوە بکرێ:

دەبێ سەرفکردن بە گوێرەی ئەو متمانە بێت کە پەسەند کراوە لە بودجەی گشتی ساڵانە و بۆئەو مەبەستەش بێ کە دیاریکراوە بۆی.

خۆبەستنەوە بەو متمانانەی دیاریکراون لە بودجەی گشتی دا ، و ڕێگە نادرێ بە چوونە ناو ئیلتیزامێکەوە بۆ سەرفکردنی زیاتر لەوەی کە لە بودجەدا دیاریکراوە.

چوارەم: وەزیری کشتوکاڵ و سەرچاوەکانی ئاو دەسەڵاتی پێدراوە بە سەرفکردنی ئەو بڕانەی تەرخانکراون بۆ کۆمەکی کشتوکاڵی بەمەبەستی فریاکەوتنی پێداویستییەکان لەکاتی گونجاوی خۆیدا و بە هەماهەنگی لەگەڵ وەزیری دارایی و ئابووریدا.

ماددەی بیست:

پاداشتی فەرمانبەران نابێت لە دوو ملیۆن دینار زیاتر بێت ساڵانە بۆ یەك کەس و لەناو تەرخانکراوە بڕیار لێدراوەکان دا بێت لە بودجەی تایبەتمەندا ، جگە لەو پاداشتانەی دەدرێت بەوانەی کە لە پرۆژەکانی وەبەرهێناندا کاردەکەن ، لەو ڕێژەیەی کە بۆ بەدواداچوون و سەرپەرشتی دانراوە بە گوێرەی ڕێنماییەکانی کە لە لایەن وەزارەتی دارایی و ئابوورییەوە دەردەچێت.

بەشی چوارەم
(میلاکـــــات)

ماددەی بیست و یەك:

یەکـــەم: وەزارەتـــی دارایـــی و ئـــابووری بـــە هەماهـــەنگی لەگـــەڵ وەزارەتـــەکانی تـــردا ئـــەرکی ئامادەکردنی وردەکاری میلاکاتی دامودەزگاکانی هـــەرێم بـــۆ ســـاڵی دارایـــی ٢٠١٢و پەسەند کردنیشی لە ئەستۆ دایە لەبەر رۆشنایی تێـــچووی مووچـــە پەســـەندکراوەکانی هەرێم کە (١٧,٠٠٠) حەڤدە هەزار پلەی وەزیفی نوێ باوە لە ساڵی ٢٠١٢ دا.

دووەم: دامودەزگاکان و وەزارەتەکان و ئەو لایەنانەی کە گرێ نەدراون بە وەزارەتێکەوە ، ئەرکی دابەشکردنی ژمارەی ئەو پلە وەزیفییە نوێ باوانە لەناو میلاکاتی ساڵی ٢٠١٢دا بەسەر میلاکاتی دامودەزگاکانی هەرێم و پارێزگاکان دەگرنە ئەستۆ بە گوێرەی ئەو رێنماییانەی لە ئەنجوومەنی وەزیرانەوە دەردەچێت تاوەکو یاسای ئەنجومەنی راژەی گـــشتی هـــەرێمی کوردستان ژمارە (٧) ساڵی ٢٠١١ جێبەجێ دەکرێت.

سێیەم: وەزارەتەکان و ئەو لایەنانەی کە گرێ نەدراون بە وەزارەتێکەوە ئـــەرکی جاڕدانیـــان لـــە ئەستۆدایە بۆ پلەکانی وەزیفەی نوێ لە ناومیلاکاتی ٢٠١٢دا لە رۆژنامەکانی ناوخۆ و دەبێت مێکانیزمی دامەزراندن و مەرجەکانی یەك بن و لە یەك کاتدا بلاوبکرێنەوە .

چوارەم: وەزارەتەکان و ئەو لایەنانەی کە گرێ نەدراون بە وەزارەتێکەوە ئیلتیزام بەو خشتانەوە دەکەن کە ژمارەی فەرمانبەران و ناوو ناونیشان و پلـــەکانی وەزیفـــەی ئەوانـــەی تێـــدا تۆمارکراوە کە تازە دامەزراون بە گوێرەی ئەو رێژەیەی کە لە سەرەوە ئاماژەی بۆ کرا لەگەڵ بریارەکانی تایبـــەت بـــە دامەزرانـــدنیان. ئەگـــەر وەزارەتـــی دارایـــی و ئـــابووری سەرپێچی تێیاندا دۆزییەوە لە ئاست ئەو رێژەیەی کە پێـــشتر ئامـــاژەی بـــۆ کـــرا ئـــەوا بڕیارەکانی دەرچوو بە پێچەوانەی ئەمە بۆ دامەزراندنەکان رەت دەکرێنەوەو ئەنجوومەنی وەزیرانیشی لێ ئاگادار دەکرێتەوە و ئیجرائاتی یاســـایی دەرهـــەق بـــە سەرپێـــچیکاران دەکرێت.

پێنجەم: نابێ بە گرێ بەست کەس دابمەزرێ بە بـــێ رەزامەنـــدی وەزارەتـــی دارایـــی و ئـــابووری وئەولەویەت دەدرێ بە چەسپاندنی ئەو گرێ بەستانەی کە کاریان پێدەکرێ .

شەشەم: هیچ جۆرە دامەزراندنێك ئەنجام نادرێ بۆ وەزیفە قیادیەکان لە (بەرێوەبەری گشتیەوە بەرەو ژوور) ئەگەر هات و دەرەجەی وەزیفیەکەی نەبوو لە یاسای وەزارەتەکە یان ئـــەو لایەنەی گرێ نەدراوە بە وەزارەتەوە لە پەیکەری رێکخستنی دا.

ماددەی بیست و دوو:

ئەوکاتەی کە ڕەزامەندی درا بۆ گواستنەوەی خزمەتەکانی فەرمانبەر لە فەرمانگەیەکی فەرمانگەکانی هەرێمەوە بۆ کەرتی تایبەت:

یەکەم: وەزارەتی دارایی و ئابووری نیوەی ئەو مووچەیە دەگرێتە ئەستۆ کە وەریدەگرت لەو فەرمانگەیەی کە گواستراوەتەوە تێیدا و بۆ ماوەی (٥) سێ ساڵ لە ڕۆژی گواستنەوەیەوە ، بەمەرجێك بە یەکجاری پەیوەندی لەگەڵ فەرمانگەکەی دا بپچڕێنێ.

دووەم: ئەو فەرمانگەیەی کە فەرمانبەرەکەی لێ گواستراوەتەوە مووچەی ئاماژە بۆکراو لە بڕگەی (یەکەم)ی سەرەوەی ئەم ماددەیە ، بۆ ئەو لایەنەی کەرتی تایبەت سەرف دەکات کە فەرمانبەرەکەی بۆ گواستراوەتەوە.

سێیەم: لەسەر وەزارەتی دارایی و ئابوورییە ڕێنمایی پێویست بۆ ئاسانکاریی جێبەجێکردنی حوکمەکانی ئەم بڕگەیە دەربکات و سەروکار و مەرجەکانی دیاری بکات.

ماددەی بیست و سێ:

وەزیری پەیوەندیدار یان سەرۆکی ئەو لایەنەی کە گرێ نەدراوە بە وەزارەتێکەوە بۆی هەیە ئەو فەرمانبەرانە ئیحالەی خانەنشینی بکات کە زێدەن لە پێویستی ، ئەوانەی کە خزمەتی خانەنشینیان کەمتر نییە لە (١٥) ساڵ لەسەر داوای خۆی.

بەشی پێنجەم
(حوکمەکانی ئە نجامگیریی-ختامی)

ماددەی بیست و چوار:

ئەو داهاتانەی نەوت کە لە ئەنجامی پڕۆسەکانی نەوتی تایبەت بە کیڵگەکانی نەوتەوە بەدەست دێن لە حیسابێکی بانکی تایبەت دادەنرێت بەگوێرەی حوکمەکانی دەستووری عێراق و یاسای نەوت و گازی هەرێم تا ئەو کاتەی یاسای سندووقی کوردستان بۆ داهاتەکانی نەوت تەشریع دەکرێت کە لە ماددەی پازدەی یاسای نەوت و گازی هەرێمی کوردستان ـ عێراق ژمارە (٢٢)ی ساڵی ٢٠٠٧دا هاتووە.

ماددەی بیست و پێنج:

دەبێ حکومەتی هەرێمی کوردستان، پەرلەمانی کوردستان لە هەر گۆڕانێك ئاگادار بکاتەوە کە لە بەشی بودجەی هەرێم بۆ ساڵی ٢٠١٢ دا ڕوودەدا بەمەبەستی پەسەندکردنی.

ماددەی بیست و شەش:

دوای تەشریعی یاسای بودجەی هەرێمی کوردستان نابێ بەهیچ جۆرێك داوایەك رووبەرووی وەزارەتی دارایی بکرێتەوە بۆ هەر تەرخانکراوێکی زیادە.

ماددەی بیست و حەوت:

وەزارەتەکان و فەرمانگەکانی هەرێم هەموو حیساباتی مانگانە (بودجەی پێداچوونەوە) لەکاتی خۆیدا و لەماوەیەکدا کە لە (١٠) رۆژ تێپەڕ نەکات لە کۆتایی هەر مانگێکدا پێشکەش بە وەزارەتی دارایی و ئابووریی/بەڕێوەبەرایەتی موحاسەبە دەکەن.

ماددەی بیست و هەشت:

سەرۆکی فەرمانگەی یەکەی خەرجییەکان ئیحالەی لێکۆڵینەوە دەکرێ بەگوێرەی رێساکانی یاسایی و رێنماییە کارپێکراوەکان ، ئەوەی دوادەکەوێ لە پێشکەشکردنی حیساباتی کۆتایی ساڵی ٢٠١١ بۆ فەرمانگەکەی لەکاتی دیاریکراوی خۆیدا بەگوێرەی رێنماییەکان.

ماددەی بیست و نۆ:

١- هەموو وەزارەتەکان و ئەو فەرمانگانەی سەر بە وەزارەت نین ئەرکی دابەشکردنی نەفەقاتی بەکاربردن و وەبەرهێنانیان دەکەوێتە ئەستۆ بۆ سەر پارێزگاکانی هەرێم بە رەچاوکردنی چڕی دانیشتووانی هەر پارێزگایەك و ئەو ناوچانەی کە زیانی زیاتریان بەرکەوتووە پاش جیاکردنەوەی خەرجییەکانی مەرکەزی وەزارەت.

٢- پارێزگاکان گشتیان دەبێ هەماهەنگی لەگەڵ وەزارەتەکان و ئەو لایەنانە بکەن کە گرێنەدراون بە وەزارەتێکەوە بۆ دڵنیابوون لە جێبەجێکردنی بڕگەی سەرەوە لە بڕیاری بودجەی گشتی و پەسەندکردنی و لەکاتێکدا کە بودجە دەکەوێتە بواری جێبەجێکردنی فیعلییەوە.

ماددەی سییەم:

دەبێ حکومەتی کوردستان کار بکات بۆ بە دەست هێنانی بەشی خۆی لە پترۆدۆلار بۆ ساڵەکانی ٢٠١٠ و ٢٠١١ لەلای حکومەتی ئیتحادی، (١) دۆلار بۆ هەر بەرمیلێك نەوتی خاوی بەرهەمهێنراو لە پارێزگادا یان (١) دۆلار بۆ هەر بەرمیلێك نەوتی خاوی تەکریر کراو لە پالاوگەکانی پارێزگاداو جا (١) دۆلار بۆ هەر (١٥٠) مەتر سێجا لە گازی سروشتی بەرهەمهێنراو لە پارێزگادا، و ئەو بڕانەی کە بە دەست دەهێنرێن لە داهاتوودا بۆ ئەو ناوچانە سەرف دەکرێن کە لێیانەوە بەرهەم هاتوون.

ماددەی سی و یەك:

یەکەم: پارێزگا بۆی هەیە هەر وەزارەتێك رابسپێرێ یان بەگوێرەی پسپۆری رایان بسپێرێ بۆ جێبەجێکردنی پرۆژەکان لە هەر پارێزگایەکدا لەسەر حیسابی تەرخانکراوەکانی (ئاوەدانکردنەوەو پەرەپێدانی هەرێم و پارێزگاکان) کە دیاریکراوە بۆیان.

دووەم: لە رەسمی گومرگی دەبەخشرێ هەموو جۆرە کەلوپەلێك و سلعەیەکی هاوردە لەلایەن فەرمانگەکانی هەرێم و لەلایەن کەرتی گشتی کە بەناوی خۆیەوەبێ و بۆ بەکارهێنان بێ هەتا کارەکەی کۆتایی پێدێ.

سێیەم: ئەو بەخشینەی سەرەوە ئەو کەلوپەل و هاوردانە دەگرێتەوە کە دەبەخشرێن بۆ فەرمانگەکانی هەرێم و کەرتی گشتییەوە لەلایەن حکومەتەکان و دەزگاکانی بەخشندەوە.

ماددەی سی و دوو:

بەردەوامبوون لە بڕینی(١٠%)ی مووچەی سەرۆکی هەرێم و جێگرەکەی و سەرۆکی پەرلەمان و جێگرەکەی و سکرتێر و ئەندامانی پەرلەمان و سەرۆکی ئەنجوومەنی وەزیران و جێگرەکەی و وەزیرەکان و ئەوانەی بە پلەی ئەوانن و ئەوانەی مووچەی وەزیر و وەکیلی وەزارەت وەردەگرن و ئەوانەی بە پلەی ئەوانن و ئەوەی مووچەی وەکیلی وەزارەت وەردەگرن و ڕاوێژکاران و خاوەن پلە تایبەتەکان و دادوەرەکان و ئەندامانی داواکاری گشتی، بۆ سوودی دابینکردنی داودەرمان و وەسیلەکانی چارەسەر بۆ تووشبوان بە نەخۆشی شێرپەنجە لە ٢٠١٢/٧/١وە.

ماددەی سی و سێ:

وەزارەتەکان و ئەو لایەنانەی کە گرێ نەدراون بە وەزارەتێکەوە ئەوانەی کە نێردراو زەمالە و ئیجازەی خوێندنیان لا هەیە لە دەرەوەی عیراقدا ئیلتیزام بکەن بەو بەشەی کە بۆیان دانراوە لەو کورسیانە بە گوێرەی ڕێژەی دانیشتووان و پسپۆڕیی دابەشی بکەن بۆ هەر پارێزگایەك.

ماددەی سی و چوار:

حکومەتی هەرێم پابەند دەبێ بە:

یەکەم: جێبەجێکردنی پڕۆژەکان بە گوێرەی ئەو پلانەی کە لە بودجەی وەبەرهێناندا هاتووە لەلایەن وەزارەتەکانەوە و هەریەکەیان بە پێی پسپۆڕی خۆیان، و نابێ هیچ وەزارەتێك پڕۆژەیەك جێبەجێ بکات لە دەرەوەی پسپۆڕی ئەودا بێت.

دووەم: ڕاپۆرتی بەدواداچوونی وەرزیی یان هەر چوار مانگ جارێك بدرێتە پەرلەمان لەلایەن وەزارەتی پلاندانانەوە.

ماددەی سی و پێنج:

دامەزراندنی سەرۆکی دیوانی چاودێری دارایی بە گوێرەی ئەو میکانیزمەی کە لە یاسای ژمارە (٢)ی ساڵی ٢٠٠٨دا هاتووە، لە ماوەیەکدا کە لە (٣) سێ مانگ تێپەڕنەکات لە ڕۆژی پەسەند کردنی ئەم یاسایەوە.

ماددەی سی و شەش:

پێکهێنانی دەستەی (دەستپاکی ـ نەزاهەت) لە هەرێمدا بە گوێرەی یاسای دەستەی (دەستپاکی ـ نەزاهەت) ژمارە (٣)ی ساڵی ٢٠١١، لە ماوەیەکدا کە لە (٣) سێ مانگ تێپەڕنەکات لە ڕۆژی پەسەند کردنی ئەم یاسایەوە.

ماددەی سی و حەوت:

دەبێ سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان هەموو ڕێوشوێنە دەستووریی و یاساییەکان بگرێتە بەر بۆ بەدەستهێنانی هەموو موستەحەقاتی حکومەتی هەرێم لەلای حکومەتی ئیتیحادیدا.

ماددەی سی و هەشت:

حکومەتی هەرێمی کوردستان دەبێ پڕۆژەی بودجەی ساڵی دارایی ٢٠١٣ لە ماوەیەکدا بنێرێتە پەرلەمان کە زیاتر نەبێت لە دوو هەفتە لەو کاتەی کە یاسای بودجەی حکومەتی ئیتیحادی دێتە پەسەند کردن.

ماددەی سی و نۆ:

وەزارەتی دارایی و ئابووری بەردەوام دەبێت لە سەرەفکردنی سلفەکانی (سلفە و بەخشینی هاوسەرگیری، قەرزەکانی بانکی عەقار و کشتوکاڵ و پیشەسازی و پڕۆژە بچووکەکان) تا ئەو کاتەی بودجەی ساڵی دارایی داهاتوو بڕیاری لێ دەدرێ.

ماددەی چل:

حکومەت دەبێ ـ

یەکەم: ئامادەکردن و دەرکردنی پەیڕەوێکی یەکگرتوو بۆ دەرماڵەی فەرمانبەرانی ئەوانی لە فەرمانگەکانی هەرێمدا کار دەکەن بە ئامانجی بەدیهێنانی مەوزوعییەت و عەدالەت و یەکسانی.

دووەم: بەدیهێنانی یەکسانی لە نێوان دەرماڵەی فەرمانبەرانی ئەوانەی لە هەرێمدا کار دەکەن لەگەڵ هاوشێوەکانیان لەوانەی لە حکومەتی ئیتیحادیدا کار دەکەن بە مەرجێك ئەمە نەبێتە مایەی کەمبوونەوەی دەرماڵەکانیان.

ماددەی چل و یەك:

ئەنجومەنی وەزیران دەبێ پەیڕە و ڕێنماییەکان دەربکات بۆ ئاسانبوونی کارکردن بە مەبدەئی لامەرکەزی لە کاتی تەمویل کردنی وەزارەتەکان و بە گوێرەی ئەو دەسەڵاتانەی بە پێی ئەم یاسایەدا دراون.

ماددەی چل و دوو:

ئەنجومەنی وەزیران دەبێ ئەو پێشنیاز و ڕاسپاردانەی هاوپێچن لەگەڵ ئەم یاسایەدا لێیان بکۆڵێتەوە و بەدواداچوونیان بۆ بکات و چی دەکرێ بۆ جێبەجێ کردنیان ئەنجام بدات و سوودیان لێ ببینێ بە گوێرەی یاساکان و توانا هونەریی و دارییە ڕێگەپێدراوەکان.

ماددەی چل و سێ:

وەزیری دارایی و ئابووری بەهەماهەنگی لەگەڵ وەزیری پلاندانان ڕێنماییەکانی پێویست دەردەکات بۆ ئاسانکاری جێبەجێ کردنی حوکمەکانی ئەم یاسایە و دیاریکردنی دەسەلآت پێدانی سەرف کردن بۆ ئیدارەکانی حکومەت لەماوەیەکدا کە لە (١٥) پازدە ڕۆژ تێپەڕ نەکات لە ڕۆژی بلآوبوونەوەی ئەم یاسایە لە ڕۆژنامەی فەرمیدا.

ماددەی چل و چوار:

کار بە هیچ بڕیارێك ناکرێت کە پێچەوانەی ئەم یاسایە بێت و ، گەنجینە هیچ بارگرانییەکی دارایی ئەم بڕیارە ناگرێتە ئەستۆ تاکو شەرعییەتی یاسایی وەرنەگرێ و لەلایەن پەرلەمانەوە پەسەند نەکرێت.

ماددەی چل و پێنج:

لەسەر ئەنجومەنی وەزیران و لایەنە پەیوەندیدارەکان پێویستە حوکمەکانی ئەم یاسایە جێبەجێ بکەن.

ماددەی چل و شەش:

ئەم یاسایە لە رۆژنامەی فەرمیی (وەقایعی کوردستان)دا بڵاو دەکرێتەوە و لە (٢٠١٢/١/١)ەوە جێبەجێ دەکرێ.

مسعود بارزانی
سەرۆکی هەرێمی کوردستان - عێراق

هەولێر
٢٧/ حوزەیران /٢٠١٢ ی زایینی
٧/ پوشپەڕ / ٢٧١٢ ی کوردی
٧/شەعبان / ١٤٣٣ کۆچی

هۆیەکان دەرچوونی

بۆ بڕیاردان لە بودجەی هەرێمی کوردستان ـ عیراق بۆ ساڵی دارایی ٢٠١٢ ئەم یاسایە تەشریع کرا.

راسپاردەکان

ئەو راسپاردانەی کە پەرلەمان بەگوێرەی ماددەی (٤٢)ی یاسای بودجەی ساڵی ٢٠١٢ بڕیاری لێداوە:

١- لەکاتی ڕێکخستنی بودجەی حکومەتی هەرێم بۆ ساڵی ٢٠١٣ دا ئەولەویەت بەوەزارەتی تەندروستی و کشتوکاڵ و سەرچاوەکانی ئاو بدرێ و ئەو پڕۆژانەی کە تایبەتن پێیانەوە بەسەر پارێزگاکاندا بەپێی ڕێژەی دانیشتووان دابەش بکرێت .

٢- حکومەتی هەرێمی کوردستان گوژمەیەك لە بودجەکەی تەرخان بکات بۆ جێبەجێ کردنی پرۆژەی نەتەوەیی بۆ کوردە فەیلییەکان .

٣- کۆمەکی پێشمەرگەی کەم ئەندامی سەنگەر بکرێ و ئەگەر هات و هەلی کارێکی تری دەست کەوت مووچەکەی نەبڕدرێت .

٤- بەخشینی هاوسەرگیری بۆ منداڵی پێشمەرگەی کەم ئەندامی سەنگەر سەرف بکرێت .

٥- پاداشتێکی خانەنیشینی بدرێت کە بەرانبەر مووچەی شەش مانگی خانەنیشینەکە بێت بۆ ئەو خانەنیشانە کە حوکمەکانی یاساکانی پێشمەرگە ژمارە (٣٨،٣٤،٣٣)ی ساڵی ٢٠٠٧ی ڕێزلێنانی پێشمەرگە و خانەنیشینی کەم ئەندامی پێشمەرگە و خزمەت و خانەنیشینی پێشمەرگە (پاسەوانی هەرێم) دەیانگرێتەوە .

٦- بەدەست هێنانی چارەسەری پێویست بۆ ئەوانەی لە ئەنجامی بەکارهێنانی چەکی کیمیاویی لەلایەن ڕژێمی پێشوو دژی گەلی کوردستان ئەنگاوتراون .

٧- حکومەتی هەرێمی کوردستان دەبێ زیاتر بایەخ بەو ناوچانە بدات کە شوێنەوارن یان شوێنی گەشت و گوزارن .

٨- مینحەی بیمەی بێکاری ئەوانەش بگرێتەوە کە دەرچووی پەیمانگەکانی وەزارەتی پەروەردە و وەزارەتەکانی ترن .

٩- قەرز بدرێتە بەو (تەڵەبانەی) کە بەرنامەی پەرەپێدانی و گەشەپێدانی توانا مرۆییەکانی کوردستان نایانگرێتەوە .

١٠- پێوەری پرەنسیپی تایبەت بەو (تەڵەبانە) دابنرێت کە دەخوازن خوێندن لە دەرەوەی هەرێمدا تەواو بکەن و لەسەر خەرجی خۆیان .

١١- دابینکردنی شوققەی نیشتەجێ بوون بۆ وەرەسەی شەهیدان ئەنفالکراوەکان ئەوانەی کە پێشتر سوودیان لەم بوارەوە وەرنەگرتووە .

١٢- دابینکردنی دەرماڵەی مانگانە بۆ منداڵەکانی شەهیدان ئەوانەی لەزانستگا ئەهلیەکاندا دەخوێنن .

١٣- سەرفکردنی مووچەی فەرمانبەرە مەسیحیەکان ئەوانەی کە لە وەزارەتەکان و دامو دەزگاکانی حکومەتی فیدراڵیەوە تەنسیب کراون بۆ وەزارەتەکانی حکومەتی هەرێم .

١٤- ڕەچاوی دامەزراندنی دەرچووانی قۆناغی ئامادەیی و ئامادەییەکانی پیشەیی بکرێت .

١٥- پەلە بکرێت لە پێکهێنانی ئەنجومەنی ڕاژەی گشتی لە هەرێمدا .

١٦- لەكاتی دابەشكردنی پلەكانی وەزیفە لەناو میلاكی ساڵی ٢٠١٢ دا رەچاوی ئەوانە بكرێن كە دەرچووی ئیدارەی گەرمیانن و داواكاریان لە ساڵی ٢٠١١ دا پێشكەش كردووە بۆ دامەزراندنیان .

١٧- لیژنەی پێكهاتوو بۆ پێداچوونەوە بە دەرماڵەكان دەبێ پێدانی دەرماڵە بۆ زانایانی ئاینی و ژمێریارەكان و ئابووری ناسان و توێژەرە كۆمەڵایەتییەكان و دەروونناسەكان لەبەر چاو بگرێت بۆ بەدیهێنانی دادپەروەری .

١٨- بڕی سلفەی عەقار بۆ ئە زەوییە سەرف بكرێ كە رووبەرەكەی (١٠٠) مەتر دووجایە و ئەوەی پێویستە بكرێت بۆ سەرفكردنی سلفە بۆ رووبەری (٢٠٠)مەتر دووجا لە موڵكی هاوبەش (موشاع) لە نێوان دوو شەریكدا بە گوێرەی یاساو ڕێساكان و چاوخشاندنەوەی بەو ڕێنماییانەی لەم ڕووەوە لە ئارادان بە تایبەتی ئەوەی پەیوەندی بە خەرجییەئیدارییەكانەوە هەیە .

١٩- چاوخشاندنەوە بە پێدانی سلفەی عەقار بۆ كۆمەڵگاكانی نیشتەجێبوونی زۆرە ملێ ئەوانەی دوای كردەوەكانی ئەنفال دروستكراون .

٢٠- پەلەكردن لە ئیستملاك كردنی ئەو بینا كۆن و كەلەپووریانەی كە لەلایەن حكومەتەوە دەستیان بەسەر داگیراوە دوای ئەوەی چۆل دەكرێن لە لایەن نیشتەجێیەكانییەوە و نرخەكانیشیان بدرێت.

٢١- لابردنی بەشخوراویی (غبن)ی سەر قانوونییەكان لە هەندێك لە دامودەزگاكانی هەرێم لە بارەی دەرماڵەكانی دەدرێ بە هاوشێوەكانیان لە فەرمانگە و داوودەزگاكانی تردا كە ٥٠٪ دەرماڵەی پیشەییە بە گوێرەی بڕیاری ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێم لەم بارەیەوە .

٢٢- حكومەت دەبێ بایەخ بە ژینگە بدات و هەوڵی پاراستنی پاكو خاوێنیەكەی بدات لە كاتی جێبەجێ كردنی پرۆژەكان و پێشكەشكردنی خزمەتگوزارییدا .

٢٣- بەگەڕخستنی رۆڵی (كوالیتی كۆنترۆڵ) بۆ داوودەرمان و كەرەستە و كولوپەلی هاتوو بۆ هەرێم لەناو عیراق و لە دەرەویدا .

٢٤- نابێت حكومەت پاڵپشتی پرۆژەكانی كەرتی تایبەت بكات لە دەرەوەی چوارچێوەی یاسا كارپێكراوەكانی هەرێمدا .

٢٥- ئەولەوییەت لە دامەزراندندا بدرێت بە دەرچووانی ساڵانی پێشوو لەگەڵ ئەوانەی كە گرێبەستن

٢٦- رەچاوكردنی حوكمی ماددەی (١٧) دووەم /٤ لە یاسای باری كەسێتی (ئەحوالی شەخسی) ژمارە (١٥)ی ساڵی ٢٠٠٨ لە بارەی تەڵاق دراوەكانەوە تا ئەو كاتەی كە دادەمەزرێن یان هاوسەرگیری دەكەنەوە و دامەزراندنی سەندووقی چاودێری ئەو ئافرەتانەی كەسەرچاوەی داراییان نییە .

٢٧- دامەزراندنی شارێك بۆ وەرزش و دانانی نەخشەی بنەڕەتی لەم ساڵدا .